

YENİ AVRUPA BİRLİĞİ STRATEJİSİ

Avrupa Birliği (AB) üyeliğini Cumhuriyetimizin kurucu felsefesi doğrultusunda bir modernleşme projesi olarak kabul eden ülkemiz, çalışmalarını ve temaslarını sistemli ve yoğun bir şekilde sürdürmektedir. Türkiye için önemli olan, bu sürecin yarattığı ivme sayesinde her alanda çağdaş standartlara ulaşılması ve vatandaşlarımızın temel hak ve özgürlüklerinin daha da geliştirilmesidir. Bu anlayıştan hareketle, ülkemiz bir yandan yoğun siyasi ve diplomatik temaslar yoluyla müzakerelerin teknik kısmıyla ilgili olmayan siyasi engellerin aşılmasına çalışmakta, bir yandan da müzakere ve reform süreçlerinin etkinliğini artırma yolunda gayret göstermektedir.

Türkiye'nin AB'ye katılım müzakereleri 3 Ekim 2005 tarihinde Müzakere Çerçeve Belgesi'nin kabulü ile başlamıştır. İlk tarama toplantısı 20 Ekim 2005'de "Bilim ve Araştırma" faslı için, son tarama toplantısı ise 13 Ekim 2006'da "Yargı ve Temel Haklar" faslı için yapılmıştır. Böylelikle müzakerelere temel teşkil eden 33 fasılda tarama süreci tamamlanmıştır.

2005 yılından beri sürdürülmekte olan AB'ye katılım müzakerelerinde bugüne kadar 12 fasıl açılmış, 1 tanesi geçici olarak kapatılmıştır. Açılan fasılların kapatılabilmesi için yerine getirilmesi gereken kriterler vardır. Ayrıca, önümüzdeki dönemde açılması muhtemel diğer fasıllarda da açılış kriterlerinin yerine getirilmesi gerekmektedir.

Türkiye'nin çıkarlarını ve vatandaşlarımızın yararını ön planda tutan temel anlayışımız çerçevesinde, katılım müzakerelerine önümüzdeki dönemde daha fazla ivme kazandırılması ve kamuoyunun bilgilendirilerek farkındalığının ve desteğinin artırılması amacıyla, Avrupa Birliği Genel Sekreterliği (ABGS) tarafından, müzakere sürecine dört platformda bütüncül bir yaklaşım getiren yeni bir "Avrupa Birliği Stratejisi" hazırlanmış ve Bakanlar Kurulumuza 4 Ocak 2010 tarihinde sunulmuştur.

Yeni Strateji'nin dört platformuna ilişkin bilgiler aŐađıda sunulmaktadır:

Birinci Platform:

Birinci Platform, resmi müzakere sürecidir. Her AB Dönem BaŐkanlıđı sırasında gerçekleŐtirilecek Türkiye - AB Hkmetlerarası Katılım Konferanslarında fasılların açılması, Türkiye'nin müzakere sürecinin katılım amaçlı olduğu yönünde AB yesi ülkelerin oybirliğinin teyidi açısından önem arz etmektedir.

Bu Platformda,

- a) Müzakerelere açılabilmesi muhtemel fasıllarla ilgili çalışmalar, müzakere pozisyon belgelerinin hazırlanması, mevcut tıkanıklıkların aşılmasına yönelik kurumlar arası çalıŐmaların koordinasyonu,
- b) Açılmış fasıllardaki taahhtlerimizin ve strateji belgelerindeki unsurların yerine getirilmesi,
- c) Açılmış fasıllarda mevcut kapanıŐ kriterleri ile ilgili taahhütlerin yerine getirilmesi yer alacaktır.

Bakanlık ve kurumlarımızın AB iŐlerinden sorumlu MüsteŐar Yardımcıları veya üst düzey yetkililerinden oluŐan İKUK ve Uyum Komitesi (İKUK) bu çalıŐmaların ana unsurunu teşkil edecektir. İKUK toplantıları iki aylık aralarla ve Devlet Bakanı ve BaŐmüzakereci Sayın Egemen BađıŐ'ın başkanlığında gerçekleŐtirilecektir. Ayrıca, İKUK altında "fasıl bazında" (FB-İKUK) daha kısıtlı katılımlı alt komiteler oluŐturulmuŐtur. FB-İKUK toplantıları AB Genel Sekreteri Büyükelçi Volkan Bozkır başkanlığında gerektiği sıklıkta ve ilgili bakanlık ve kurumların üst düzey yetkililerinin katılımıyla gerçekleŐtirilecektir.

İkinci Platform:

İkinci Platform'da, fasılların açılıp açılmadığına, askıya alındığına veya bloke edildiğine bakılmaksızın Türkiye'nin kendi öncelikleri, takvimi ve zamanlaması doğrultusunda daha önce ortaya koyduğu Müktesebata Uyum Programı (MUP) hedeflerinin canlandırılması ve Katılım Ortaklığı Belgesi (KOB) paralelinde hazırlanan Ulusal Program (UP) önceliklerinin gündemde tutulması hedeflenmektedir.

Bu Şekilde,

- a) Türkiye, 35 fasıldan oluŐan bir platformda çalışmalarını sürdürecektir.
- b) AB'ye katılım sürecine ilişkin olarak kamuoyu desteğindeki düşüŐ önlenebilecektir.
- c) Sivil toplum, üniversiteler ve AB alanında çalıŐmaya hazır unsurlar yeniden etkili biçimde devreye sokulabilecektir.
- d) Türkiye'nin, kendisi için önem arz eden fasılların (tarım, balıkçılık, ulaŐtırma, hizmetlerin ve malların serbest dolaŐımı gibi) askıya alınması veya bazı üye ölkelerce bloke edilmesi nedeniyle, bu fasıllardaki çalışmalarını gerektiği Şekilde ve hızda sürdürememe durumu önlenmiŐ olacaktır.
- e) AB henüz açılmamıŐ fasılları açmaya karar verdiğinde, Türkiye çok daha fazla ilerleme sađlamıŐ ve ilgili faslın kapanabilme aŐamasına yaklaŐmıŐ olacaktır.
- f) AB'nin Türkiye için biçtiği süre ve hız tersine çevrilmiŐ olacak, kontrol Türkiye'de olacaktır.
- g) Türkiye'nin sıkıntı duyduğu konular daha ileriki bir tarihe bırakılabilecek, önem atfettiği konular ise daha öncelikli olarak ele alınabilecektir.

Böylelikle Türkiye, reform sürecinin kaderini kendi tercih ve öncelikleri doğrultusunda kendisi belirleyecektir. Bu çerçevede "2010 yılı Eylem Planı" ivedilikle yürürlüğe konulacaktır.

İKUK ve FB-İKUK toplantıları, İkinci Platformdaki çalıŐmaların da ana unsurunu teşkil edecektir.

Üçüncü Platform:

Üçüncü Platform, gerek ülkemizin demokratikleşmesi gerek katılım süreci açısından belirleyici olan siyasi kriterlerle ilgilidir. Siyasi kriterlere hem üye ülkeler hem de aday ülkeler tarafından mutlak surette uyulması gerekmektedir. Sürekli yenilenen içerikleriyle siyasi kriterler ve dolayısıyla siyasi reformlar en dinamik platformlardan birisidir.

AB'ye tam üyelik sürecimizin en önemli unsurlarından biri tabii olarak insan hakları, demokrasi ve hukukun üstünlüğü alanlarında yapılan siyasi reformlarımızdır. Kopenhag siyasi kriterlerinin uygulanmasına yönelik olarak 2002 yılından itibaren hızlandırılan çalışmalar, müzakerelerin açıldığı 3 Ekim 2005 tarihinden sonra da ciddi ve kesintisiz bir biçimde devam etmiştir.

Siyasi kriterlere uyum devam eden bir süreçtir. Müzakere sürecinin temel unsurunu ve olmazsa olmazını teşkil eder. Siyasi reformlar alanında sağlanan ilerlemelerin, diğer reformların da önünü açacağı muhakkaktır. Esasen, siyasi reformları salt AB üyelik sürecimiz açısından değerlendirmek doğru değildir. Ülkemizin çıkarları doğrultusunda ve demokrasi, özgürlükler, insan hakları ve hukukun üstünlüğü alanlarında halkımızın hak ettiği en üst seviyenin hayata geçirilebilmesi amacıyla, bu reformların her hal ve karda kesintisiz şekilde sürdürülmesi önem arz etmektedir. Bu reformlar sayesinde, bugünün Türkiye'si 10 yıl önceki Türkiye'den daha özgür, daha demokrat, daha istikrarlı, daha müreffeh, daha şeffaf ve daha itibarlı hale gelmiştir ve gelmeye devam edecektir.

Bu anlayış doğrultusunda 2003 yılında kurulan Reform İzleme Grubu (RİG) artık her iki ayda bir, Sayın Devlet Bakanı ve Başmüzakerecinin, İçişleri, Adalet ve Dışişleri Bakanlarımızın katılımıyla toplanmaktadır. Öte yandan, hem reformların ülkemizin farklı yerlerindeki yansımalarını doğrudan görebilmek, hem de halkımızın sürece ilişkin farkındalığını arttırmak amacıyla, RİG toplantılarının Ankara dışında ülkemizin farklı köşelerinde yapılması kararı da alınmıştır. Bu çerçevede, RİG'in, 16. toplantısı Temmuz 2009'da Hatay'da, 17. toplantısı Eylül 2009'da Trabzon'da ve 18. toplantısı da Aralık 2009'da Ankara'da yapılmıştır.

Ayrıca, TBMM'nin çok yoğun gündeminde kanun tasarılarının ayrı ayrı yasalaşması sürecinin uzunluğu dikkate alındığında, ilgili kanun tasarılarının reform sürecine ilişkin arzulan sonucu elde etmeye yönelik maddelerinin eskiden olduğu gibi paketlerde toplanması düşünülmektedir. Bu anlayış çerçevesinde "Anayasa paketlerinin" dahi, gerekli uzlaşma sağlanabildiği takdirde, TBMM'ye sunulması düşünülebilecektir.

Ayrıca, Yüce Meclisimizin mevcut desteğinin artırılması ve AB ile ilgili kanun tasarılarının yasalaşma sürecinin daha sistematik hale getirilebilmesi amacıyla, AB reformlarına yönelik olarak Meclisimize özel bir çalışma usulü önerilecektir. Nitekim, 19 Aralık 2009 tarihli son RİG toplantısında alınan önemli kararlar arasında yer alan, TBMM'nin ayda en az bir hafta AB müzakere süreci çerçevesinde gerekli olan yasalarla ilgili olarak toplanması hususu, Hükümetimize 4 Ocak 2010 tarihinde önerilmiştir.

Siyasi reformların daha etkin şekilde sürdürülmesi ve uygulamanın takip edilebilmesi amacıyla, 2000'li yılların başında gerçekleştirilen siyasi reform çalışmalarında çok önemli işlevler gören, ilgili kurumlarımızın üst düzey bürokratlarından müteşekkil alt komitenin yeniden canlandırılmasına karar verilmiştir. Bu çerçevede, RİG gündemine getirilecek konuları belirleyip olgunlaştırarak Sayın Bakanların talimat ve onaylarına sunmak, RİG'de alınan kararları izlemek ve RİG gündemine bağlı kalmaksızın yeni yasa ve uygulama önerilerinde bulunmak üzere RİG bünyesinde bir "Siyasi İşler Alt Komitesi" (SİYAK) kurulmuştur.

SİYAK'ın ABGS'nin koordinasyonunda; Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Başbakanlık üst düzey yetkilileri ile Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Sayın Cemil Çiçek'in Temsilcisi ve İnsan Hakları Başkanı'nın katılımıyla toplanmasına karar verilmiştir. SİYAK toplantılarına, gündeme göre ve ihtiyaç duyulması halinde diğer ilgili kurumlar da davet edilebilecektir. SİYAK toplantılarının iki RİG toplantısı arasında en az bir kere, gerekli durumlarda daha sık aralıklarla gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.

SİYAK sadece RİG gündemine yönelik çalışmayacak, bizzat reform paketleri hazırlama çalışmalarını da yürütecektir. Bu görevi de, diğer iki platformda olduğu gibi konu bazında oluşturulacak ve sık sık toplanacak alt çalışma grupları vasıtasıyla gerçekleştirecektir. Nitekim, SİYAK'ın 25 Aralık 2009 tarihinde yapılan ilk toplantısında, "Yargı ve Temel Haklar" (23) faslı ile "Adalet, Özgürlük, Güvenlik" (24) faslı konuları ile ilgilenecek iki Alt Çalışma Grubu kurulması kararlaştırılmıştır. İlgili ABGS Genel Sekreter Yardımcıları başkanlığında toplanacak Alt Çalışma Grupları, bu fasılları ilgilendiren konulardaki çalışmalarını SİYAK'a sunacaklardır.

Dördüncü Platform:

Strateji'nin Dördüncü Platformu ise, diğer üç platformu destekleyecek iletiŐim stratejisidir. Uzun bir süredir yeterince devreye sokulmamıŐ olan iletiŐim boyutu, kamuoyu desteğinin azalmasının altında yatan önemli nedenlerden birini teşkil etmektedir. Bu amaçla, Türkiye'yi Avrupa'ya, Avrupa'yı da Türkiye'ye anlatmayı hedefleyen kapsamlı, tek ve esnek bir Avrupa Birliği İletiŐim Stratejisi (ABİS) hazırlanmıŐtır. Stratejinin Türkiye'yi hedefleyen boyutunda Anadolu'da yeniden bir AB heyecanı baŐlatıp kamuoyu desteğini yükseltmeyi ve toplumun tüm kesimlerini sürece dâhil etmeyi hedefliyoruz.

Bu çerçevede, 81 ilimizde bir vali yardımcısının AB temas noktası olarak görevlendirilmesi, kaymakamlarımızın AB projeleri hakkında daha yoğun bir şekilde eğitilmesi, Türkiye'nin çeŐitli illerinde üniversitelerimizin, barolarımızın, odalarımızın, derneklerimizin ve sivil toplum kuruluşlarımızın katılacağı toplantılar tertiplenerek, AB sürecinin çeŐitli açılardan tartıŐılması planlanmaktadır.

İletiŐim Stratejisi, bazı AB üyesi Türkiye'nin üyeliğine yönelik Avrupa kamuoyunu etkileyen olumsuz tezleri ve söylemlerine karşı önemli bir araç olacaktır. Türkiye'nin ve AB'nin karşılıklı yararlarından hareketle "kazan-kazan iliŐkisi" söylemi özellikle vurgulanacaktır. İletiŐimin dıŐ ayağı çerçevesinde AB'de Türkiye'nin üyeliğine kuŐkuyla yaklaŐan kesimlere yönelik olarak öncelikle kuŐkuların en yüksek olduğu beŐ ülkeyi (Almanya, Avusturya, Danimarka, Fransa ve Hollanda) hedefleyen bir iletiŐim çalıŐması öngörülmektedir.

İlgili kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum ve düşünce kuruluşları ve medyanın görüşleri doğrultusunda sürekli olarak güncelleŐtirilecek ABİS'i ilgili tüm kamu ve özel iletiŐim aktörlerinin benimsemesi, sahiplenmesi ve bu çerçevede kendi alanında katkılarda bulunması iletiŐim stratejimizin başarısı bakımından çok önemlidir.